

30.11.2021

Asia/6

§ 191

Lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmä ja osallisuuden edistäminen Helsingissä

HEL 2021-012359 T 12 04 00

Esitys

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Esityslistasta poiketen asioiden 6–9 esittelijänä toimi vs. nuorisoasiainjohtaja Katri Kairimon sijaan nuorisoasiainjohtaja Mikko Vatka tämän virkamatkan peruunnuttua koronatilanteen takia.

Asian aikana kuultavana oli aluepäällikkö Katri Kairimo. Asiantuntija poistui kuulemisensa jälkeen kokouksesta.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Veronika Honkasalon ehdotuksesta.

Esittelijä

nuorisoasiainjohtaja
Mikko Vatka

Lisätiedot

Katri Kairimo, aluepäällikkö, puhelin: 310 71579
katri.kairimo(a)hel.fi
Ella Tanskanen, suunnittelija, puhelin: 040 358 0815
ella.tanskanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen kaupunkitasoiset tavoitteet arviointi ja johtaminen Helsingissä 2021-2025
- 2 Lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintatapoja
- 3 Nuorisoneuvoston lausunto
- 4 Osallistumisen ja vaikuttamisen tasot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Esitysehdotus

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta esittää osaltaan kaupunginhallitukselle, että kaupunginhallitus hyväksyisi lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen tavoitteet, mittarit ja johtamisrakenteen liitteenä 1 olevan kuvauksen mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Esitys koskee lasten ja nuorten vaikuttamisjärjestelmän ja osallisuuden edistämisen kaupunkitasoisia tavoitteita, mittareita ja johtamisrakennetta strategiakaudelle 2021–2025 (Liite 1).

Asia käsitellään saman sisältöisenä kaikkien toimialojen lautakunnissa, jonka jälkeen kaupunginhallitus tekee siitä päätöksen. Nuorisoneuvoston asettamisesta vuosille 2022–2023 kaupunginhallitus päättää erikseen.

Taustaa

Ruuti on helsinkiläisten nuorten vaikuttamisjärjestelmä, jonka käyttöönotosta kaupunginvaltuusto päätti vuonna 2011. Tämän jälkeen Ruudin toiminta on monipuolistunut, laajentunut ja vakiinnuttanut paikkansa kaupunkiorganisaation toiminnassa. Joulukuussa 2017 kaupunginhallitus asetti Helsingin nuorten uudistuneen vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakaudelle 2017–2021. Asettamispäätöksen mukaisesti Ruudin koordinoinnista ja kehittämisestä vastaa kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala tiiviissä yhteistyössä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan kanssa. Ruudin toimintamuotoja ovat olleet omaehtoisen toiminnan tukeminen, edustuksellinen toiminta, osallistuva budjetointi ja yhteiskehittäminen sekä erilaiset tapahtumat. Helsingissä käytössä olevia, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on kuvattu liitteessä 2.

Nuorten vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakauden 2017–2021

Vaikuttamisjärjestelmä Ruudin strategiakaudesta 2017–2021 on tehty laaja arviointi, joka on toiminut kehittämistyön pohjana. Arvioinnissa kerättiin tietoa lapsilta ja nuorilta, opettajilta ja rehtoreilta, nuoriso- ja osallisuusohjaajilta, nuorisotyön toiminnanjohtajilta, tutkijoilta, Ruudin ohjausryhmältä, kulttuuri- ja vapaa-ajan toimialan sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimialan asiantuntijoilta sekä toimialajohtajalta.

Arvioinnin keskeisiä suosituksia tulevalle toimikaudelle olivat siirtyminen toimintolähtöisestä johtamisesta tavoitelähtöiseen johtamiseen. Sen sijaan, että keskitytään olemassa olevien vaikuttamisen kanavien vahvistamiseen, kaupungissa tulee selkeämmin määritellä yhteinen suunta ja tavoitteet lasten ja nuorten osallisuuden edistämiseksi. Arvioinnissa todettiin, että Ruuti-vaikuttamisjärjestelmä on tarjonnut monipuolisia vaikuttamisen paikkoja ja kanavia nuorille. Ruuti-brändi ei kuitenkaan vahvista lasten ja nuorten ymmärrystä osallisuuden ja vaikuttamisen mahdollisuuksista eikä auta kaupungin työntekijöitä osallisuuden ja vaikuttamisen ymmärtämisessä. Tästä syystä erillisestä Ruuti-brändistä tulisi luopua.

Arvioinnissa nostettiin myös esiin, että nuorten tilanteesta, tarpeista ja toiveista kerättyä tietoa tulisi hyödyntää monipuolisemmin yli toimialarajojen. Lisäksi nuorten osallisuuden kokemuksesta tulisi mitata systemaattisemmin. Yhtenä suositukseksi korostettiin nuorten kuulemisen vahvistamista lisäämällä dialogia ja deliberatiivista (puntaroivaa) demokratiaa ratkaisukeskeisen toiminnan rinnalle. Osallistumisen läpinäkyvyyteen tulisi kiinnittää huomiota. Entisestään tulisi kehittää erilaisia tapoja kuulla nuoria heille merkityksellisissä asioissa.

Helsingin kaupunki on sitoutunut UNICEFin Lapsiystävällinen kunta - kehittämisohjelmaan, jonka tavoitteena on auttaa kuntia tekemään lasten hyvinvoinnin kannalta oikeita ratkaisuja lasten arjen palveluissa ja kunnan hallinnossa. Työ lapsiystävällisemmän kunnan rakentamisessa tukee Ruuti-vaikuttamisjärjestelmän arvioinnissa tehtyjä suosituksia kaupunkitasoisesta sitoutumisesta lasten osallisuuden edistämiseen.

Vaikuttamisjärjestelmän uudistuksen valmistelu

Arvioinnin pohjalta on valmisteltu esitys lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen kaupunkitasoisista tavoitteista, arvioinnista ja johtamisesta Helsingissä strategiakaudelle 2021–2025 (Liite 1). Valmistelusta ovat vastanneet kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala sekä kasvatuksen ja koulutuksen toimiala. Esityksen sisältöön ovat vaikuttaneet arvioinnin suositusten lisäksi eri toimialojen työntekijöille järjestettyjen työpajojen tulokset, lapsilta ja nuorilta saatu palaute, toimialojen johtoryhmien kommentit sekä nuorisoneuvoston antama lausunto (Liite 3).

Nyt määriteltävillä yhteisillä tavoitteilla varmistetaan, että lasten ja nuorten osallisuutta edistetään systemaattisesti ja kaupunkitasoisesti. Osallisuutta ja vaikuttamista tarkastellaan kaupungissa kahdesta suunnasta: lasten ja nuorten hyvinvoinnin vahvistamisen näkökulmasta sekä kaupungin toimintaan vaikuttamisen ja demokratiakasvatuksen näkökulmasta. Helsinki sitoutuu tekemään töitä sen eteen, että jokainen lapsi ja nuori kokee osallisuutta ja uskoo mahdollisuuksiinsa vaikuttaa ja että lasten ja nuorten ääni kuuluu monipuolisesti kaupungissa.

Helsingissä lapset ja nuoret voivat osallistua ja vaikuttaa monin eri tavoin. Helsingissä käytössä olevia, erityisesti lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintamuotoja on koottu liitteeseen 2 sekä verkkosivustolle: [nuorten.helsinki.fi/osallistu-ja-vaikuta](https://www.helsinki.fi/osallistu-ja-vaikuta). Vaikuttamisen kanavien ja toimintatapojen tulee jatkossakin olla monipuolisia ja niitä tulee arvioida ja kehittää yhdessä lasten ja nuorten kanssa. Vaikuttamiskanavien kehittämisen lähtökohtana ovat yhteisesti sovitut tavoitteet sekä systemaattisesti kerättävä tieto lasten ja nuorten osallisuuden kokemuksista.

Esittelijä

30.11.2021

Asia/6

vs. nuorisosaainjohtaja
Katri Kairimo

Lisätiedot

Katri Kairimo, aluepäällikkö, puhelin: 310 71579
katri.kairimo(a)hel.fi
Ella Tanskanen, suunnittelija, puhelin: 040 358 0815
ella.tanskanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lasten ja nuorten osallisuuden edistämisen kaupunkitasoiset tavoitteet arviointi ja johtaminen Helsingissä 2021-2025
- 2 Lapsille ja nuorille suunnattuja vaikuttamisen kanavia ja toimintatapoja
- 3 Nuorisoneuvoston lausunto
- 4 Osallistumisen ja vaikuttamisen tasot

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kasvatus- ja koulutuslautakunta 23.11.2021 § 380